

USA a Británie uzavřeli novou dohodu v předvečer summitu G7: PŘIJALY NOVÝ MODEL SVĚTOVÉHO USPOŘÁDÁNÍ

- CZ24 News | 17. června 2021

USA/VELKÁ BRITÁNIE: Joe Biden a Boris Johnson, kteří se inspirovali příkladem Franklina Roosevelta a Winstona Churchilla, podepsali novou Atlantickou chartu. V čem spočívá zásadní rozdíl mezi tímto dokumentem a chartou z roku 1941 a proč přední představitelé Británie a USA uzavřeli novou dohodu v předvečer summitu G7?

Ve čtvrtek ve městě Carbis Bay v anglickém hrabství Cornwallu hlava britské vlády Boris Johnson a prezident USA Joe Biden podepsali novou Atlantickou chartu o “více mírové a vzkvétající budoucnosti”.

V dokumentu se hovoří o úmyslu Londýna a Washingtonu bránit demokracii, prosazovat transparentnost, podporovat svrchovanost práva, pomáhat občanské společnosti a nezávislým médiím, a také “bojovat proti nespravedlnostem a nerovnostem a bránit důstojnost a lidská práva”.

Strany jsou také “věrné principům suverenity, teritoriální celistvosti a mírovému řešení sporů”. Jsou proti vměšování do vnitřních záležitostí států “prostřednictvím dezinformace nebo jiných zlovolných pokusů šíření svého vlivu, včetně voleb”.

Londýn a Washington budou bránit své “inovační průlomové vědy a technologie”. Je rovněž

uvedeno, že potvrzují “společnou odpovědnost za udržení kolektivní obrany a mezinárodní stability” a čelení kybernetickým hrozbám.

V dokumentu se hovoří o záměru “budovat inkluzivní, spravedlivou, ekologickou, stabilní a založenou na pravidlech globální ekonomiku”, aktuální pro 21. století, “bojovat proti korupci a nelegálním finančním tokům. Zvláště je uvedena nutnost boje se změnou klimatu.

Británie a USA jsou také “nakloněny společné práci s partnery, kteří sdílejí demokratické hodnoty, a odporu vůči pokusům těch, kteří usilují o podlomení” těchto “svazků a institutů”.

Přitom během přípravy dohody strany tvrdily, že dokument bude svým duchem podobný na Atlantickou chartu, podepsanou 14. srpna 1941 ministerským předsedou Velké Británie Winstonem Churchillem (1874-1965) a 32. prezidentem USA Franklinem Rooseveltem (1882-1945). 24. září roku 1941 souhlas s principy charty vyjádřili zástupci SSSR, a také řady vlád, které se nacházely v exilu.

“Nicméně Johnsonem a Bidenem podepsaný dokument je šíleným trivializováním historické paměti Atlantické charty z roku 1941.

Tehdy ve světě existovalo absolutní zlo a všichni chápali, že je třeba s ním bojovat. Charta měla vztah k všelidskému boji s nacismem”, řekl novinám VZGLJAD politolog a amerikanista Dmitrij Drobnický.

“V roce 1941 byly ukončeny třenice mezi USA a Británií. Dříve byla mezi nimi pozorována v určité míře studená válka. A všechno, co dělají přední západní představitelé nyní, vypadá plytce a vulgárně, nehledě na veškerou nabubřelost jejich řečí”, uvedl expert.

“Proto nynější Atlantické chartě nemá smysl přikládat mimořádný význam, je přesvědčen diskutující. Lze ji posuzovat jako přípravu k vytvoření Aliance demokracií, kterou zamýšlí vůdce USA Joe Biden. A právě tato aliance má nahradit všechny stávající formy organizace tak zvaných demokracií”.

Když expert hovořil o nové Atlantické chartě jako spojení USA a Británie, podotknul, že “Británie se nyní pokouší obnovit zvláštní transatlantické vztahy se Spojenými státy, jež existovaly mezi státy na konci 30. a začátku 40. let”. Ale Aliance demokracií bude spojena nejen s Británií, “tam budou hrát důležitou úlohu evropští spojenci”.

“V Alianci demokracií je dost významná úloha vyhrazena Kanadě, Austrálii a Novému Zélandu, a to všechno jsou země Britského společenství, které se ze všech sil snaží brojit proti Číně, vysvětlil diskutující. Proto Británie zaujímá zvláštní místo v této alianci, ale chce víc jednoznačnosti, zejména po vystoupení z EU”.

Drobnický poukázal i na fakt, že charta byla podepsána v předvečer summitu “velké sedmičky”. “Svědčí to o tom, že formát G7 odchází do minulosti, neodpovídá současné situaci. Není to sedm největších ekonomik světa, protože tam nepatří Čína. Není to sedm nejsilnějších zemí, protože tam nepatří Rusko. V souladu s tím rok od roku význam G7 klesá”, konstatoval expert.

“Nová charta je hodně ideologizovaný dokument, který má čistě deklarativní charakter. Pokud ji máme srovnat s chartou z roku 1941, tak je v ní skutečně hodně nového: boj s kybernetickými útoky, přání společně řešit problém globálního oteplení, technologický rozvoj liberálně-demokratických států a jejich postavení proti jiným státům”, domnívá se politolog a amerikanista Malek Dudakov.

“Ale zde je důležitý nejen obsah dokumentu, ale spíše kontext jeho podepsání. První zemí, kterou navštívil Joe Biden v rámci svého mezinárodního turné, se stala Velká Británie. Je to jasný ukazatel zachování statusu “zvláštních vztahů” mezi Londýnem a Washingtonem. Z charty vyplývá, že Biden

uvažuje o mezinárodních a zahraničněpolitických aliancích právě v kontextu prohloubení součinnosti se státy tak zvané anglosféry. A ostatní západní země, včetně členů NATO, jsou v seznamu priorit na druhém místě. V tom spočívá zvláštní význam dané dohody”, vysvětlil politolog.

Diskutující je přesvědčen, že tímto charta vyhlásila přechod k novému modelu světového uspořádání, v němž USA apelují již ne na své spojence v NATO nebo Evropské unii, ale na země anglosféry a Velkou Británii. “Chápu to jako pokus přehodnotit světové uspořádání po rozpadu Sovětského svazu”, vysvětlil politolog.

“Mimo to podepsáním charty den před zahájením summitu G7 dává Biden svým partnerům najevo, že Washington a Londýn se chystají společně čelit libovolným útokům ze strany oponentů a že žádná G7 nenahradí jejich spojenectví”, předpokládá expert.

Dudakov učinil předpoklad, že rozpory mezi účastníky charty a členy “velké sedmičky” budou narůstat. “Ne všechny země G7 souhlasí s projekty Bidena ohledně odporu Číně a odmítnutím jakýchkoliv obchodních dohod s ní. Mimo to, ne všichni souhlasí s jeho ideou na zvýšení globální daně na zisk zahraničních společností, aby se snížila rizika odvodu zisku do offshorů”, upřesnil politolog.

“Obsah této charty rovněž poukazuje na dva klíčové soupeře zemí anglosféry: Čínu a Rusko. Evropě se už nepodaří současně sedět na dvou židlích: na jedné straně se pokoušet zdržovat vliv Ruska, a na druhé - kupovat ruský plyn, domlouvat se na budování Severního proudu 2 a uzavírat obchodní dohody s Čínou. Zkrátka, pozice USA a Velké Británie se shodují v chápání, že toto protistání má nejen ekonomický, ale také geopolitický charakter. Jsou s to jít do konce, a ostatní státy mají na čase si vyjasnit, na čí straně jsou”, uzavřel Dudakov.

Zdroj: <http://www.novarepublika.cz/>